

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

Percepcija rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima grada Šapca* od strane građana Šapca

Izveštaj pripremio: Centar za slobodne izbore i demokratiju, Beograd

Septembar 2017. godine

„Jačanje odgovornosti izabраниh predstavnika građana u Srbiji (*Ljudi na prvom mestu*)“

Sadržaj:

1. Uvodne napomene.....	3
2. Metodološke napomene	4
3. PREPOZNATLJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA GRADA ŠAPCA .	6
4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA GRADA ŠAPCA	10
5.ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE	12
6.PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA.....	16

1. Uvodne napomene

Istraživanje javnog mnjenja o percepciji rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima grada Šapca* od strane samih građana koji žive u ovom gradu sprovedeno je u okviru projekta „Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (Ljudi na prvom mestu)“. Projekat je započet u aprilu 2015. godine uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Jedan od ciljeva projekta jeste i osnaživanje veze između građana i njihovih izabranih predstavnika kroz organizaciju različitih javnih događaja, radionice sa narodnim poslanicima i predstavnicima udruženja građana, radionice sa lokalnim odbornicima, ali i kroz otvaranje 12 poslaničkih kancelarija širom Srbije. Kancelarije su otvorene u sledećim opštinama/gradovima: Užice, Stara Pazova, Savski venac, Valjevo, Zrenjanin, Kragujevac, Vrbas, Svilajnac, Trstenik, Bujanovac, Rakovica i Šabac.

Ciljevi ovog istraživanja su:

- utvrđivanje u kojoj meri su građani upoznati sa postojanjem i radom Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima grada Šapca;
- utvrđivanje razloga zašto neki građani nisu čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima grada Šapca;
- merenje percepcije odnosa i komunikacije između građana i izabranih predstavnika (poslanika, lokalnih odbornika);
- utvrđivanje načina na koji se može poboljšati rad Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima grada Šapca i komunikacija između građana i izabranih predstavnika.

2. Metodološke napomene

Istraživanje realizovali	Centar za slobodne izbore i demokratiju uz podršku USAID-a
Terenski rad	Istraživanje realizovano u periodu između 09. i 19. septembra 2017. godine
Tip i veličina uzorka	Slučajni, reprezentativni uzorak od 300 punoletnih građana grada Šapca
Okvir uzorka	Teritorija biračkog mesta kao najpouzdanija registarska jedinica
Odabir domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – u okviru biračkog mesta, svaka druga kućna adresa od početne tačke
Odabir ispitanika u okviru domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – izbor ispitanika metodom prvog rođendana u odnosu na dan anketiranja
Istraživačka tehnika	Licem u lice u okviru domaćinstva
Istraživački instrument	Upitnik

Istraživanje javnog mnjenja, koje su realizovali CeSID i USAID, sprovedeno je u periodu između 09. i 19. septembra 2017. godine na teritoriji grada Šapca. Istraživanje je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 300 punoletnih građana.

Kao istraživački instrument je korišćen upitnik.

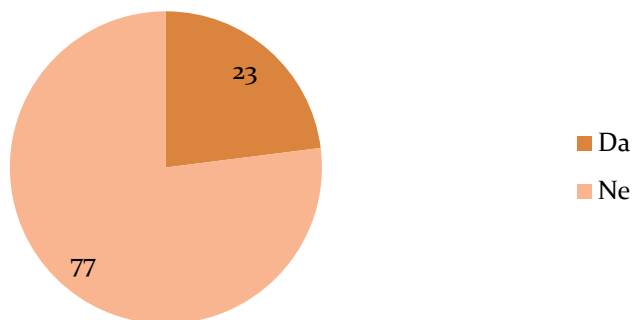
Intervjuisanje građana je sprovedeno tehnikom „licem u lice“, direktnim kontaktom sa ispitanikom. Prilikom obuke anketara, instruktori su insistirali na sprovođenju i poštovanju dva veoma važna pravila koja, osim samog uzorka, značajno utiču na reprezentativnost istraživanja – poštovanje koraka i pravilo prvog rođendana.

Poštovanjem koraka se obezbeđuje da anketar sveobuhvatno pokrije kompletan istraživački punkt, dok se pravilom prvog rođendana isključuje mogućnost da na upitnik odgovaraju samo oni građani koji prvi otvore vrata domaćinstva anketaru.

Od anketara se zahtevalo da u domaćinstvu anketira osobu stariju od 18 godina kojoj je prvog rođendan u odnosu na dan posete. Tako je obezbeđena polna, obrazovna i starosna reprezentativnost ispitanika.

3. PREPOZNATLJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA GRADA ŠAPCA

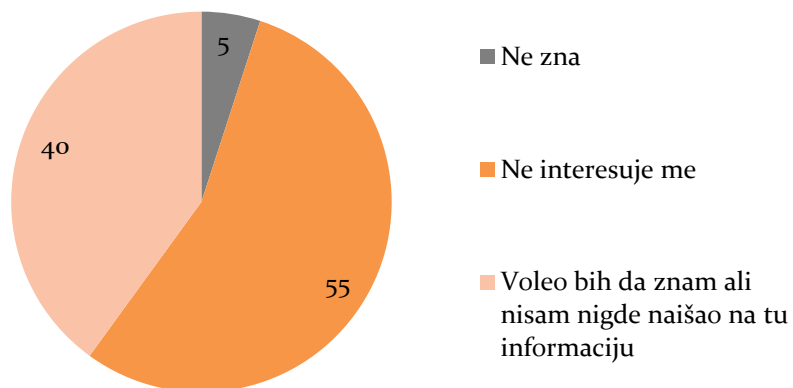
Grafikon 1. Da li znate da u Vašem gradu postoji Kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u %

Skoro svaki peti građanin Šapca upoznat je sa radom i postojanjem Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima.

Među ispitanicima koji su čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima preovlađuju ženski ispitanici, a sa porastom broja godina ispitanika raste i verovatnoća da su čuli za postojanje Kancelarije u svom gradu.

Grafikon 2. Ukoliko niste čuli za Kancelariju, šta je po Vašem mišljenju, razlog zbog čega niste upoznati sa postojanjem ove institucije u Vašem gradu?, u %

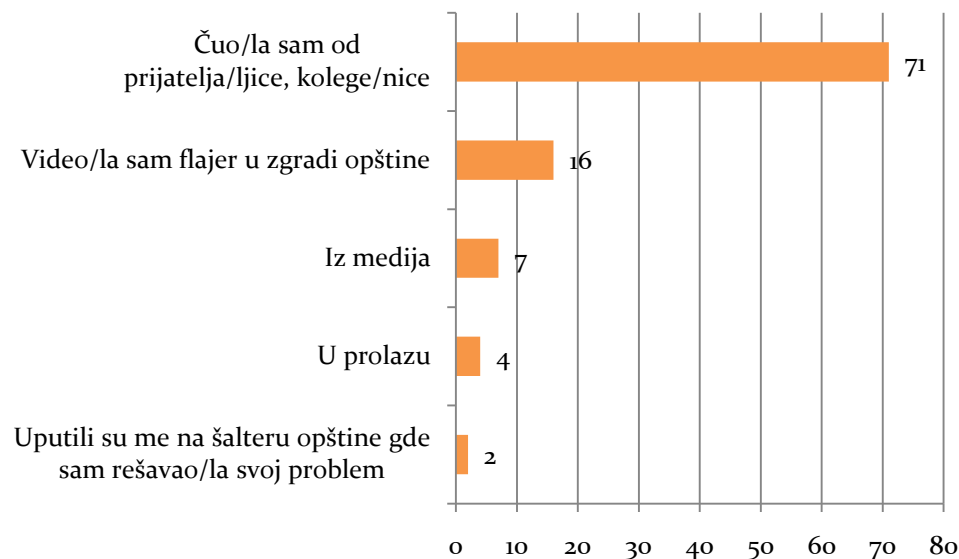

Među onim građanima Šapca koji nisu upoznati sa postojanjem poslaničke kancelarije, a kojih ima 77%, kao ključni razlog se izdvaja sama nezainteresovanost i apatija građana.

Naime, preko polovine ispitanih Šapčana (55%) kaže da nisu čuli za Kancelariju zato što ih to ne interesuje, ali nije mali udeo ni onih građana koji bi voleli da znaju nešto o Kancelariji, ali nisu naišli na tu informaciju (40%). Iz ovog podatka jasno je vidljivo da bi trebalo raditi na daljoj promociji rada Kancelarije.

GRAĐANI KOJI SU ČULI ZA KANCELARIJU ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA

Grafikon 3. Molimo Vas da nam kažete kako ste čuli za Kancelariju?, u %

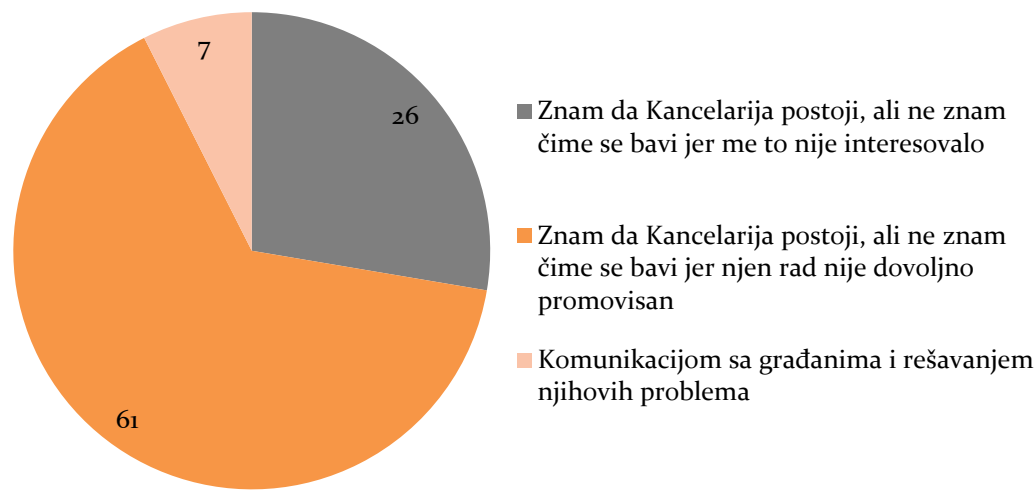

Osnovni način na koji su Šapčani upoznati sa postojanjem poslaničke kancelarije jeste neformalnim putem, odnosno preko prijatelja i kolega. Tako je čak preko 70% ispitanika za Kancelariju čulo ovim kanalom. Na drugom mestu nalazi se promocija Kancelarije putem flajera, koji su građani zatekli u zgradi opštine, te je na ovaj način za Kancelariju saznalo 16% građana Šapca.

Mediji su bili izvor informisanja za tek 7% ispitanih građana.

Najzad, 4% ispitanika je za Kancelariju saznalo „u prolazu“, a na šalteru opštine upute je dobilo tek 2% građana ovog grada.

Grafikon 4. Kako vi vidite Kancelariju, šta ona radi i čime se bavi?, u %

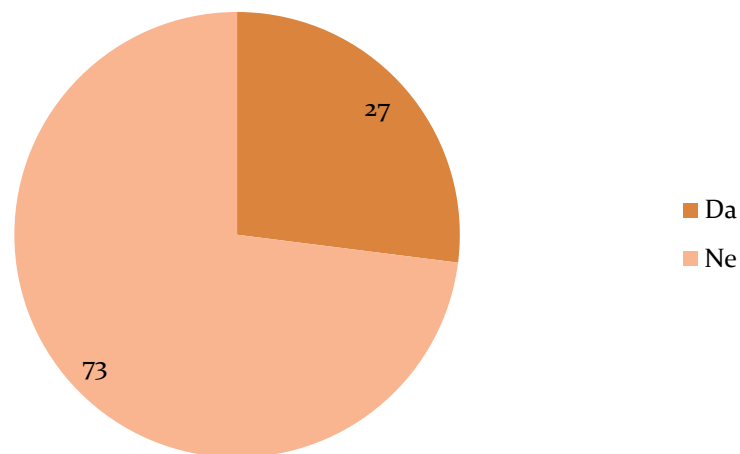

Najveći broj građana koji su čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima grada Šapca zapravo nije sigurno čime se tačno Kancelarija bavi. Ovo nam je odgovorilo čak 61% građana koji ujedno smatraju da je uzrok njihovog neznanja u nedovoljnoj promovisanosti Kancelarije i njenog rada.

Na drugom mestu kao najfrekventniji odgovor javlja se onaj u kojem zapravo vidimo nezainteresovanost građana – četvrtina građana (26%) zna da Kancelarija postoji ali ne zna čime se bavi jer priznaju da su nezainteresovani.

Konačno, tek 7% građana znalo je da navede da se Kancelarija bavi komunikacijom sa građanima i rešavanjem njihovih problema.

Grafikon 5. Da li znate da preko Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima možete da se obratite narodnom poslaniku lično?, u %

Kada smo građanima Šapca postavili pitanje da li znaju da preko Kancelarije mogu stupiti u direktni kontakt sa narodnim poslanicima iz njihovog grada, dobili smo podatak da nešto preko jedne četvrtine ispitanika (27%) zna da preko Kancelarije može stupiti u kontakt sa narodnim poslanicima.

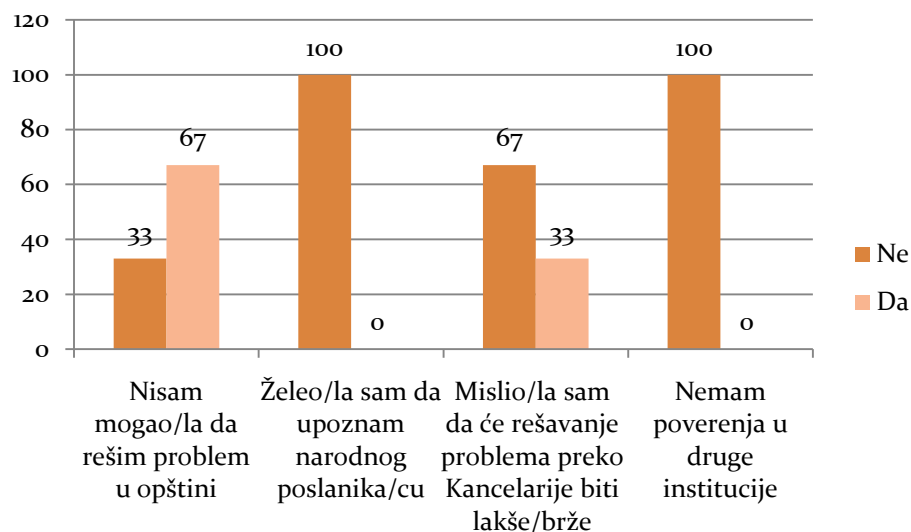
Ipak, natpolovična većina (73%) tvrdi da ne zna da Kancelarija predstavlja neku vrstu kontakta između građana i njihovih izabраних predstavnika.

4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA GRADA ŠAPCA

Iako četvrtina građana skoro svaki peti građanin zna da u njihovom gradu postoji, svega 5% ispitanika se odlučilo da poseti ovu instituciju.

Među ispitanicima koji su bili u našem uzorku a koji su posetili Kancelriju, nalazi se samo jedan ispitanik koji je stupio u kontakt sa narodnim poslanikom. Međutim, ovaj podatak svakako nije negativan jer ga treba gledati u svetlu toga da polovina ispitanika zapravo i nije zahtevala da stupi u kontakt sa narodnim poslanikom.

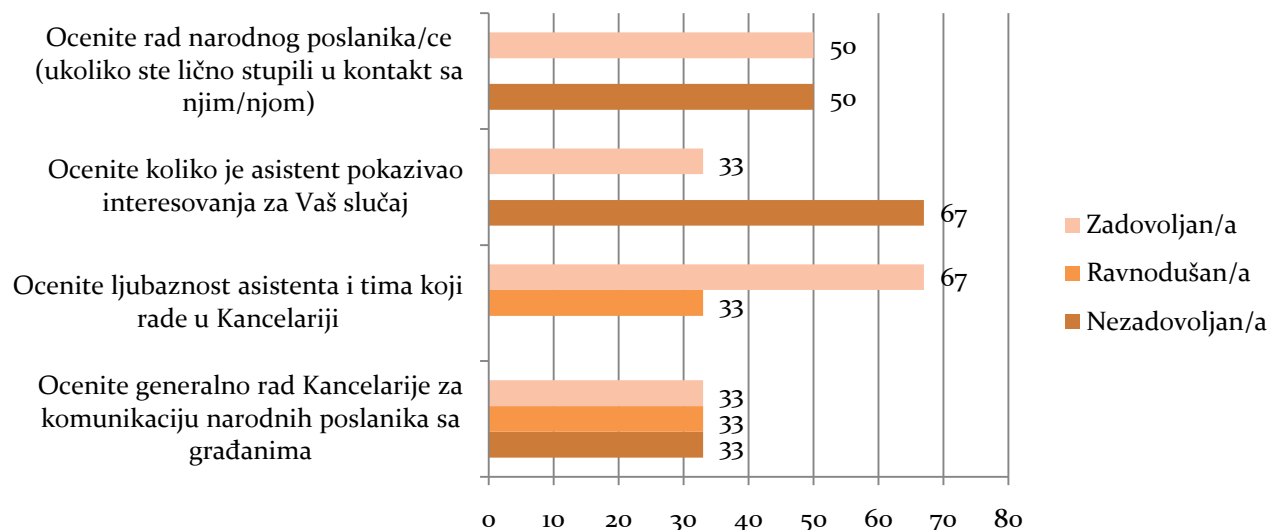
Grafikon 6. Zbog čega ste odlučili da se obratite Kancelariji za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u %

Kao glavni razlozi zbog kojih su građani odlazili u Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima, ističe se pre svega to što problem koji su imali nisu mogli da reše u opštini. Naime, 67% građana ovo navodi kao jedan od povoda zbog čega su se obratili Kancelariji.

Uz to, 33% građana veruje da je rešavanje problema koji ima lakše i brže uz pomoć Kancelarije.

Grafikon 7. Kako biste ocenili sledeće elemente rada i funkcionisanja Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u%

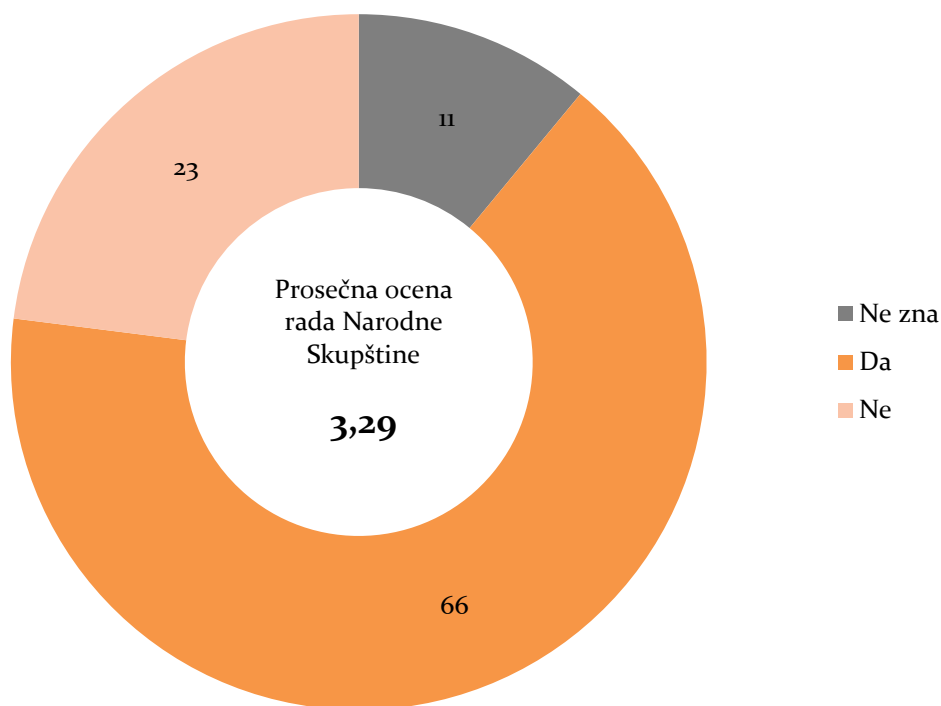
Građani Šapca, oni koji su posetili poslaničku kancelariju u svom gradu, pokazali su pretežno zadovoljstvo radom narodnih poslanika u njoj. Polovina ispitanika (50%) je zadovoljno generalno radom Kancelarije, a natpolovična većina (67%) koji su posetili kancelariju su zadovoljni nivoom ljubaznosti asistentkinje i administrativnog tima koji radi u kancelariji ili su ravnodušni odnosno to im i nije toliko važno (33%).

Na nezainteresovanost asistenta za rešavanje lučaja građana žalilo nam se 67% građana, ali ispostavilo se da su to ujedno i građani kojima slučaj i dalje nije rešen. Najzad, trećina ispitanika je zadovoljna, trećina nezadovoljna a preostala trećina indiferentna kada je reč generalno o radu Kancelarije.

Građani su imali i opciju da u otvorenom pitanju svojim rečima izraze (ne)zadovoljstvo radom Kancelarije, a jedan ispitanik je posebno naglasio zadovoljstvo jer je narodni poslanik bio izuzetno zainteresovan za njegov slučaj.

5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE

Grafikon 8. Ocena rada Narodne skupštine i nivo poverenje u instituciju

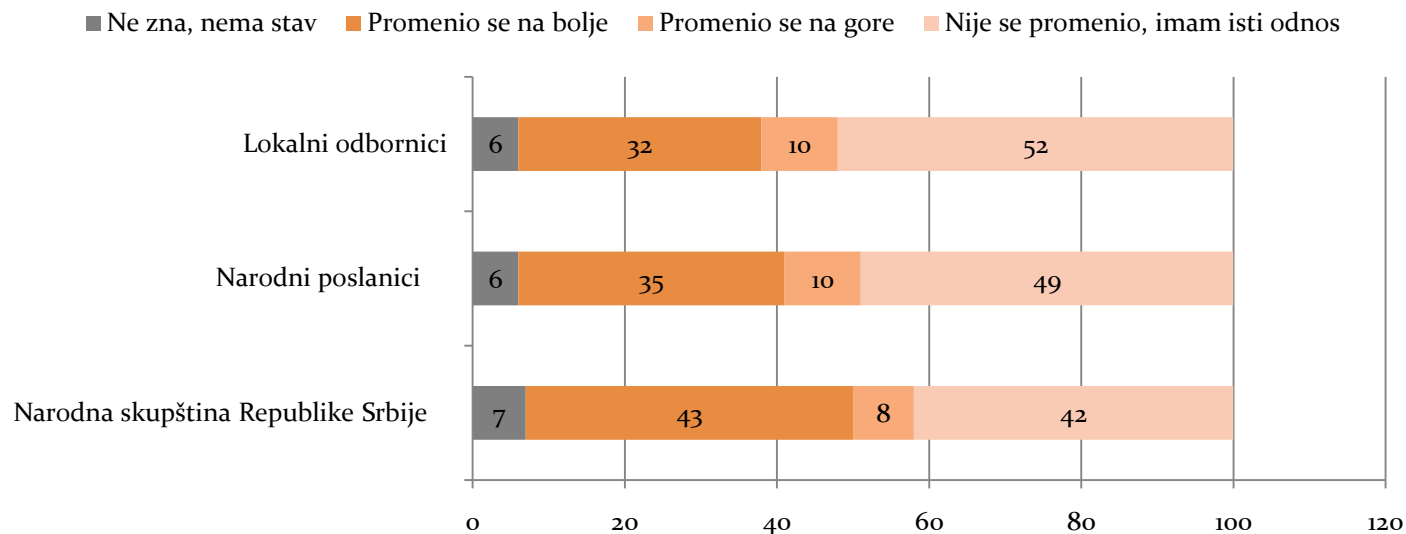

Rad Narodne skupštine od strane građana Šapca je ocenjen iznadprosečnom ocenom od 3,29. Ova ocena je, uzimajući u obzir ostala javnomnjenjska istraživanja, visoka, što znači da su građani Šapca uglavnom zadovoljni radom Narodne skupštine.

To vidimo i u podatku da poverenje u rad najvišeg zakonodavnog tela u Srbiji pokazuje čak 66% ispitanika, što imajući u vidu prosek u Srbiji nije mali broj ispitanika.

Sa druge strane, udeo onih koji nemaju poverenja u ovu instituciju je 23%, a svaki deseti građanin nije mogao da odgovori na ovo pitanje.

Grafikon 9. Da li se u poslednje dve godine promenio Vaš odnos prema...

Dobra prosečna ocena rada Narodne skupštine vidljiva je i u narednom grafikonu. Naime, odnos građana Šapca pema radu Narodne skupštine, kao i prema radu narodnih poslanika i lokalnih odborinika u poslednje dve godine ili je isti ili se promenio na bolje.

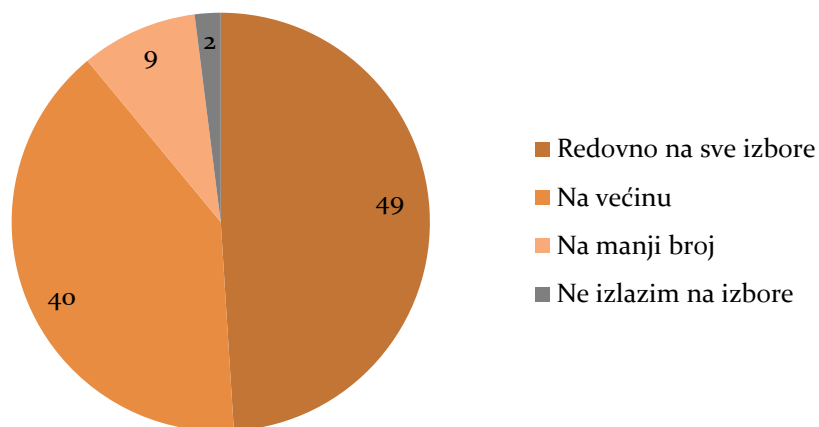
Tek kod svakog desetog građanina beležimo negativne promene.

Pogledamo li izbliza, najpozitivniju promenu beležimo generalno kada je u pitanju Narodna skupština (43% ispitanika kaže da im se odnos prema ovoj instituciji u poslednje dve godine promenio na bolje).

Takođe, preko trećine ispitanih građana kaže da se njihov odnos prema lokalnim odbornicima ali i prema narodnim poslanicima u poslednje dve godine promenio na bolje. Tako je u pitanju narodnih poslanika odnos popravljen kod 35% ispitanika odnosno kod 32% kada su u pitanju lokalni odbornici.

„Jačanje odgovornosti izabраниh predstavnika građana u Srbiji (Ljudi na prvom mestu)“

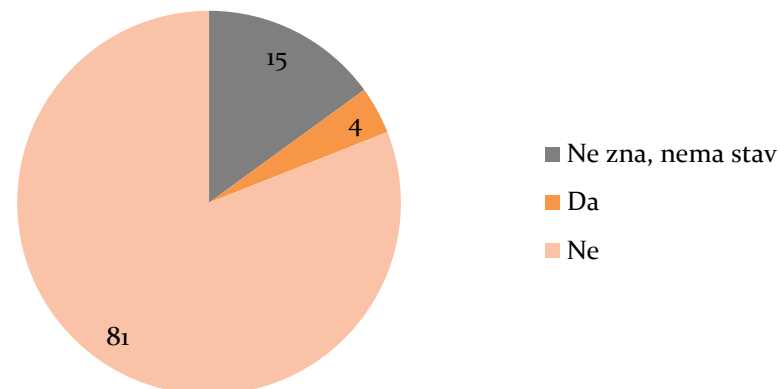
Grafikon 10. Učestalost izlaženja na izbore

Jedini izuzetak od inače niskog stepena građanskog aktivizma u Srbiji predstavlja izborna izlaznost koja je, uzevši u obzir nezainteresovanost građana za aktivniju ulogu u odlučivanju, prilično velika.

Tako samo 2% građana kaže da uopšte ne izlazi na izbore, dok preostalih 98% manje ili više redovno izlazi na izbore. Od toga, gotovo polovina (49%) izlazi redovno na sve izbore a još 40% na većinu.

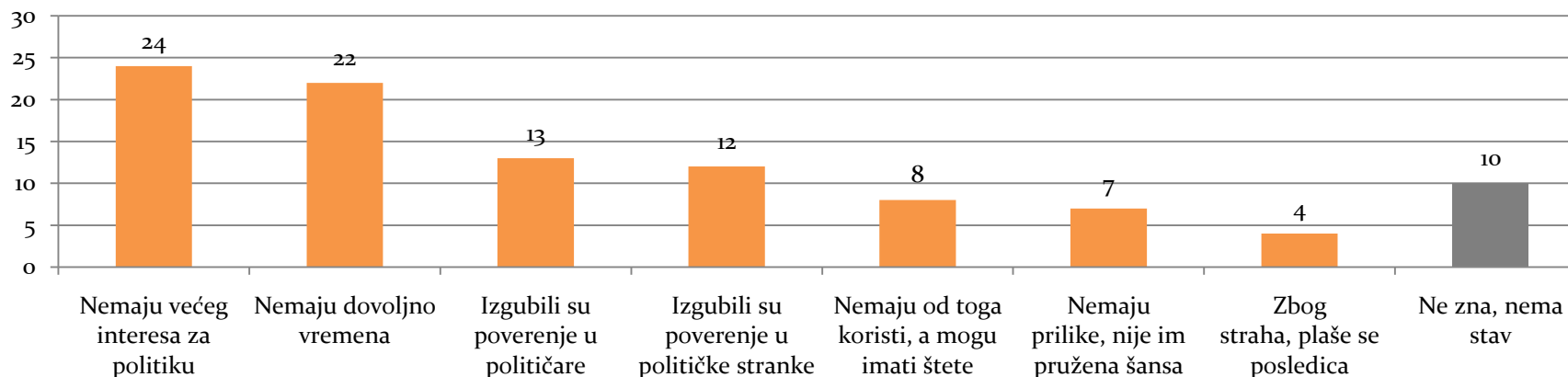
Grafikon 11. Učešće u inicijativi za rešavanje problema lokalne zajednice

Sa druge strane, kada je u pitanju pokretanje inicijativa ili učešće u inicijativama za rešavanje problema lokalne zajednice, tek 4% građana Šapca je bilo deo sličnih aktivnosti u prethodnom periodu.

Čak 81% ispitanika priznaje da nije učestvovalo u aktivnostima koje se odnose na rešavanje problema lokalne zajednice u kojoj žive.

Grafikon 12. Razlozi zbog kojih se građani ne angažuju u političkom životu

Građani Šapca potvrđuju da izlazak na izbore ne podrazumeva istovremeno spremnost na politički angažman. Ključni razlozi zbog kojih 81% ispitanika nije spremno da se aktivnije uključi u inicijative koje bi dovele do promena na lokalnom nivou su: generalno gubitak interesovanja za politiku (24%) ali i nedostatak vremena (22%). Tako ova dva razloga zbirno navodi čak 46% ispitanika.

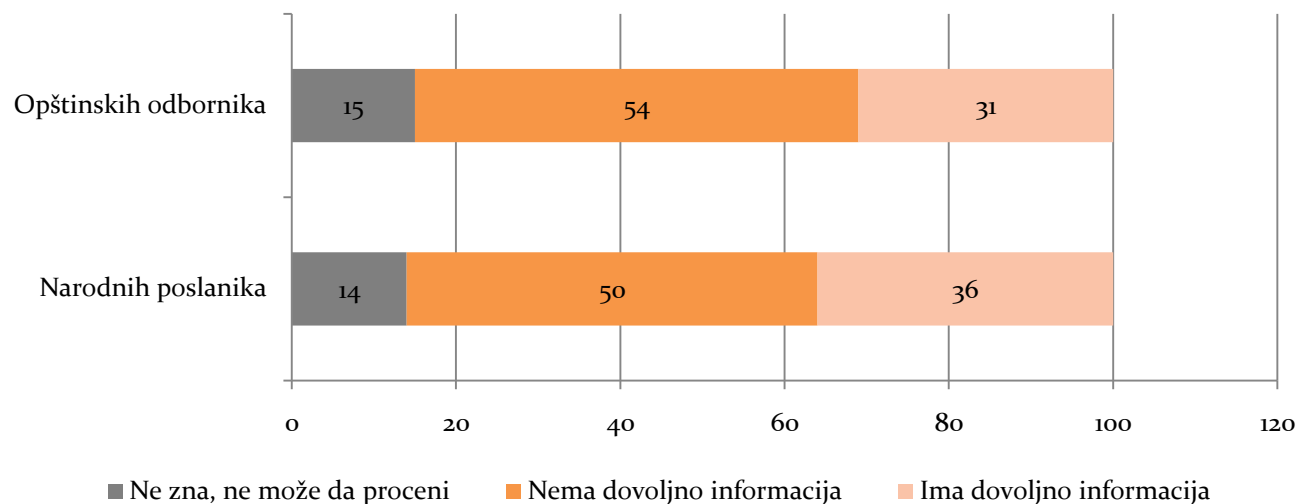
Gubitak poverenja u političke stranke (12%) i gubitak poverenja političare (13%) daju zbirno četvrtinu ispitanika koji u gubitku poverenja nalaze razloge za političku neaktivnost.

Svaki jedanaesti građanin Šapca kaže da od toga nema koristi, a 7% da nemaju prilike za ako nešto iako bi možda i želeli.. Uz to, još 4% građana veruje da je po redi strah od negativnih posledica.

Najzad, 10% građana nije moglo da odgovori na ovo pitanje.

6. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA

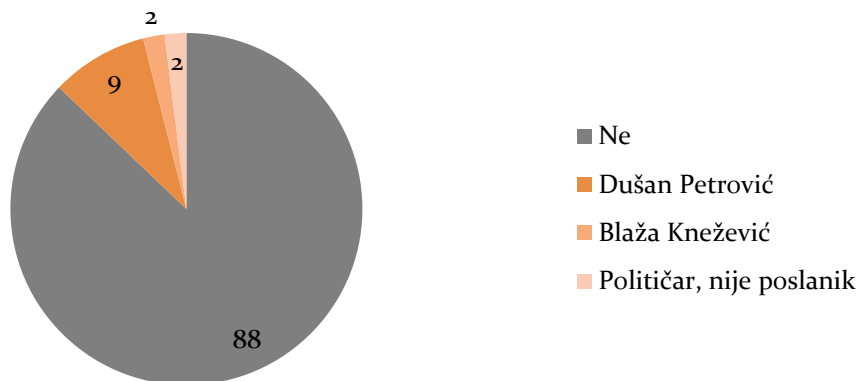
Grafikon 13. Generalno posmatrano, da li smatrate da imate dovoljno informacija o radu narodnih poslanika i odbornika?

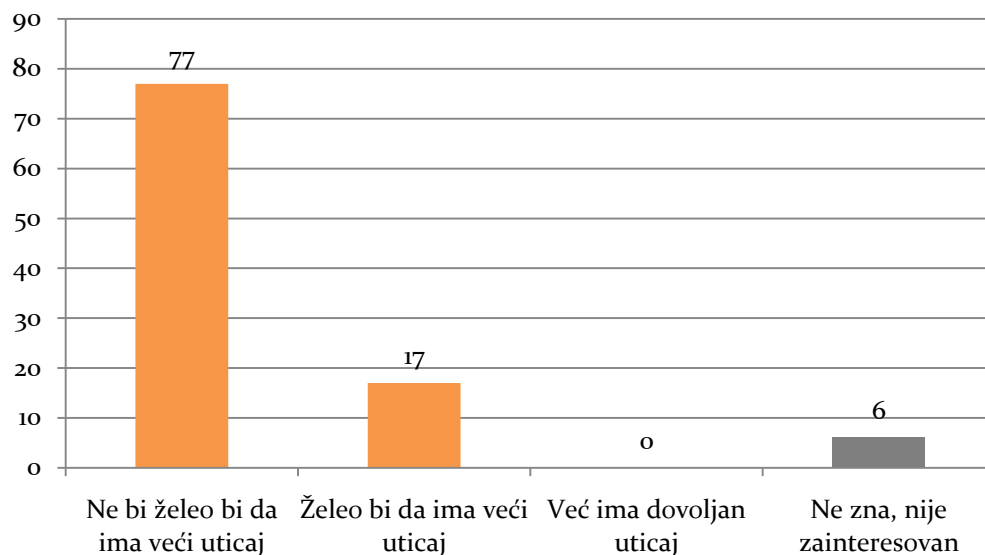
Preko polovine ispitanih građana Šapca smatra da nema dovoljno informacija o radu svojih izabranih predstavnika u Narodnoj i lokalnoj skupštini. Sa radom opštinskih odbornika nije upoznato 54% ispitanika, dok 15% ne može da proceni rad narodnih poslanika iz njihove opštine. Sa druge strane trećina građana Šapca tvrdi da poseduje dovoljno informacija o radu svojih izabranih predstavnika na oba nivoa – republičkom i lokalnom. Nešto više ispitanika tvrdi da je upoznato sa radom narodnih poslanika (36%) u odnosu na opštinske odbornike (31%).

Međutim, udeo građana koji kažu da su upoznati sa radom svojih izabranih predstavnika nije na zadovoljavajućem nivou, posebno uzimajući u obzir i to da 15% ispitanika nije moglo da proceni da li je ili nije uopšte upoznato sa radom svojih izabranih predstavnika.

Grafikon 14. Da li znate nekog poslanika koji dolazi iz Vaše opštine?

Grafikon 15. Da li biste Vi lično želeli da imate veći uticaj na rad predstavnika građana?

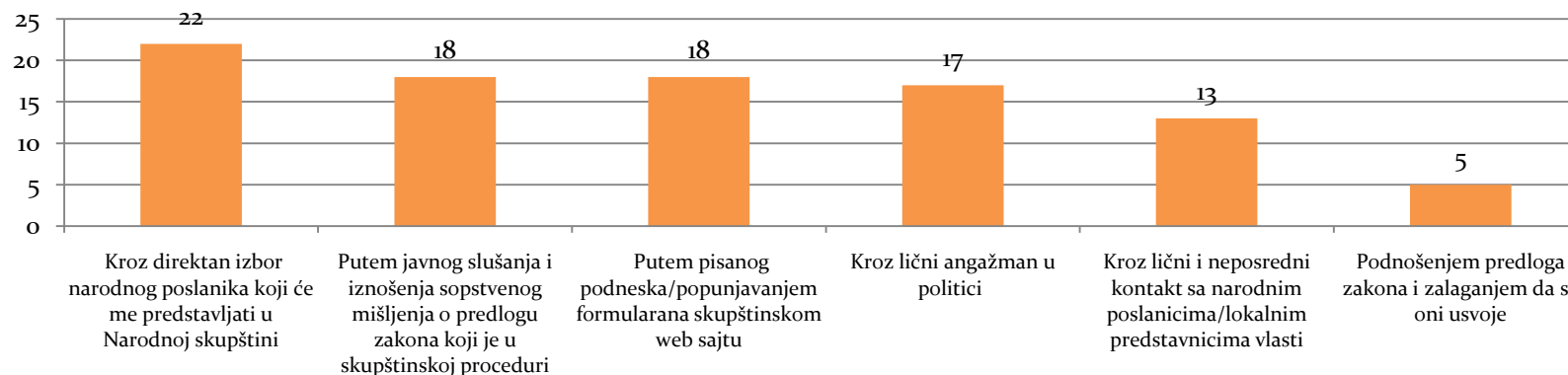
Potvrdu prethodne tvrdnje, da građani nisu u dovoljnoj meri upoznati sa radom svojih izabranih predstavnika, daje nam nalaz prema kome čak 88% građana Šapca ne zna da navede ime narodnog poslanika koji dolazi iz njihovog grada. Ipak, 12% građana je navelo jednog od poslanika iz svog grada (svaki jedanaesti građanin naveo je Dušana Petrovića a 2% Blažu Kneževića).

Neprepoznavanje izabranih predstavnika je direktna posledica nezainteresovanosti građana za političke prilike i nepostojanje želje da se sopstvenim delovanjem ostvari veći uticaj na odluke poslanika ili odbornika.

Tako natpolovična većina ispitanika (77%) nema želju da ima veći uticaj na rad narodnih predstavnika. Veći uticaj bi želeo da ima svaki šesti građanin (17%), a nijedan ispitanik nije rekao da misli da već ima dovoljan uticaj.

6% ispitanika nije moglo da odgovori na ovo pitanje.

Grafikon 16. Na koji način biste želeli da ostvarite veći uticaj na rad predstavnika građana?

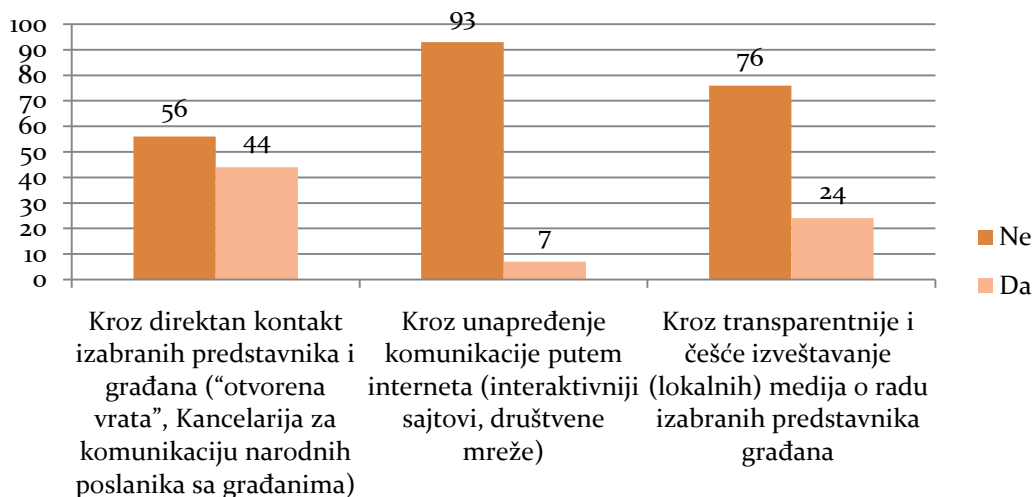

Među građanima koji su pokazali želju da kroz sopstveni angažman utiču na rad svojih izabranih predstavnika, najviše je onih koji žele da taj uticaj ostvare kroz direktan izbor narodnog poslanika (22%), što je još jedan dokaz potrebe za promenom izbornog sistema i oduzimanja monopola izbora narodnih predstavnika iz ruku političkih partija.

Po 18% građana smatra da bi svoj uticaj najviše želeli da ostvare koristeći instituciju javnog slušanja i iznošenja sopstvenog mišljenja o predlogu zakona koji je u skupštinskoj proceduri odnosno putem pisanog podneska/popunjavanjem formulara na skupštinskom web sajtu. Uz to, još 17% ispitanika volelo bi da se lično angažuje u politici i tako ostvari veći uticaj.

Kroz lični i neposredni kontakt sa narodnim poslanicima i predstavnicima vlasti volelo bi da svoj uticaj ostvari 13% ispitanih građana grada Šapca.

Grafikon 17. Gde vidite prostor za poboljšanje komunikacije između građana i njihovih izabраних predstavnika?, u %

Direktni kontakt (otvorena vrata, poslaničke kancelarije...) građani vide kao ključni način za poboljšanje komunikacije sa svojim izabranim predstavnicima. Za ovaj vid unapređenja komunikacije se zalaže preko dve petine ispitanika (44%).

Sa druge strane, svaki četvrti ispitanik (24%) veruje da je transparentnije i češće izveštavanje medija o radu izabranih predstavnika ključ za poboljšanje komunikacije građana i njihovih predstavnika.

Kada je reč o stepenu zadovoljstva radom lokalne samouprave, građani Šapca u najvećoj meri pokazuju ravnodušnost prema ovom pitanju. Oko polovine ispitanika (49%) ne može da se odredi prema načinu na koji rade njihovi opštinski organi.

Radom lokalne samouprave u Šapcu zadovoljno je 27% građana dok je nešto manji broj onih koji iskazuju nezadovoljstvo (20%). Nije moglo da se odredi 4% ispitanika prema ovom pitanju.

Grafikon 18. Koliko ste zadovoljni radom Vaše lokalne samouprave u celini?

